

The Good News English Course	सुसमाचार अंग्रेजी पाठ्यक्रम
Nepali Translation	नेपाली रूपान्तर
Level 2	तह २

Level 2 consists of the following:	तह २ मा निम्न अनुसार छन्:
1. <i>Word Building</i>	१. शब्द निर्माण
2. <i>Jesus' Words Come True</i> — the reader	२. येशूका वचनहरू सत्य ठहरिए – पाठ्यपुस्तक
3. <i>The English Workbook</i>	३. अंग्रेजी अभ्यास पुस्तक
4. <i>Name Him Jesus</i> — supplementary reader	४. उहाँलाई येशू नाम दिनुहोस्- पुरक पाठ्यपुस्तक
5. <i>Name Him John</i> — supplementary reader	५. उहाँलाई यूहन्ना नाम दिनुहोस्- पुरक पाठ्यपुस्तक
6. <i>Sing with us</i>	६. हामी संगै गराउनुहोस्

Word Building	शब्द निर्माण	
Introduction	परिचय	
<p><i>Word Building, Level 2, is the continuation of Word Building, Level 1. It continues to help the student to acquire basic phonic skills in (1) blending the sounds to make words, (2) analysing a word into its sounds.</i></p> <p>Rules are taught to enable the student to acquire these phonic skills. And while it is true that not all English words <i>sound</i> according to rule, many words do. Learning these rules will help the student to tackle new words and learn to pronounce and spell them.</p> <p>The words taught are not carried over to the readers, so it is not necessary for the student to learn the meanings of the words.</p>	<p><i>शब्द निर्माण तह २, पनि शब्द निर्माण तह १ कै निरन्तरता हो । यसले (१) शब्द निर्माण गर्न ध्वनिको मिसावट र (२) कुनै पनि शब्दको ध्वनिको विश्लेषण गर्ने ध्वनिसम्बन्धी आधारभूत कलाहरु सिक्न विद्यार्थीहरुलाई मद्दत गर्न निरन्तरता दिदछ ।</i></p> <p>यी ध्वनिसम्बन्धी कला हासिल गर्न सक्ने तुल्याउन विद्यार्थीहरुलाई यस्ता नियमहरु सिकाइएका हुन् । यो सत्य हो कि सबै अंग्रेजी शब्दहरु नियमअनुसार उच्चारित हुदैनन् तर धेरै शब्दहरुको ध्वनि नियमअनुसार नै निस्कन्छन् । यी नियमहरु सिक्नाले विद्यार्थीहरुलाई नयाँ शब्दहरुको सामना गर्न र तिनको उच्चारण गर्न अनि हिज्जे सिक्न सजिलो हुनेछ ।</p> <p>यहाँ सिकाइएका शब्दहरु पाठ्यपुस्तकमा राखिएका छैनन्, तसर्थ विद्यार्थीहरुले यी शब्दहरुको अर्थ सिक्नु जरुरी छैन ।</p>	

Content	विषय सूची	Page
Section A	खण्ड A	
(a) Words with — 1. a-l-l, 2. o-r, 3. a-w, 4. o-u-g-h-t, 5. a-r, 6. a, 7. a-i-r, 8. a-r-e, 9. e-a-r	(a) निम्न वर्णमाला रहेका शब्दहरू— 1. a-l-l, 2. o-r, 3. a-w, 4. o-u-g-h-t, 5. a-r, 6. a, 7. a-i-r, 8. a-r-e, 9. e-a-r	6
(b) Revision	(b) पुनरवोलकन	7
(c) Words with — 1. o-o, 2. e-e, 3. e-a, 4. a-i, 5. a-y, 6. o-w, 7. o, 8. o-a, 9. o-w, 10. o-u	(c) निम्न वर्णमाला रहेका शब्दहरू— 1. o-o, 2. e-e, 3. e-a, 4. a-i, 5. a-y, 6. o-w, 7. o, 8. o-a, 9. o-w, 10. o-u	8
(d) Revision	(d) पुनरवोलकन	9
(e) Words with — 1. e-r, 2. u-r, 3. i-r, 4. o-i, 5. i, 6. i-g-h, 7. y, 8. y	(e) निम्न वर्णमाला रहेका शब्दहरू— 1. e-r, 2. u-r, 3. i-r, 4. o-i, 5. i, 6. i-g-h, 7. y, 8. y	10
(f) Revision	(f) पुनरवोलकन	11
(g) Words with — 1. i-n-g, 2. o-n-g, 3. a-n-g, 4. u-n-g, 5. b-l-e, 6. d-g-e, 7. t-c-h	(g) निम्न वर्णमाला रहेका शब्दहरू— 1. i-n-g, 2. o-n-g, 3. a-n-g, 4. u-n-g, 5. b-l-e, 6. d-g-e, 7. t-c-h	12
(h) Revision	(h) पुनरवोलकन	13
(i) Words with — 1. Silent w, 2. Silent k, 3. Silent b, 4. Silent t, 5. Silent l, 6. e-d saying <i>d</i> , 7. e-d saying <i>ed</i>	(i) निम्न अनुसारका शब्दहरू— 1. ध्वनिलोप w, 2. ध्वनिलोप k, 3. ध्वनिलोप b, 4. ध्वनिलोप t, 5. ध्वनिलोप l, 6. d भै सुनिने e-d, 7. ed भै सुनिने e-d	13
(j) Revision	(j) पुनरवोलकन	15
Section B	खण्ड B	
(a) Words with 2 syllables	(a) २ वटा शब्दांश भएका शब्दहरू	16
(b) Words with 3 syllables	(b) ३ वटा शब्दांश भएका शब्दहरू	16
(c) Words with 4 syllables	(c) ४ वटा शब्दांश भएका शब्दहरू	16
Section C — Writing	खण्ड C — लेखाई	17

Translation of instructions	निर्देशनहरूको अनुवाद
Page 6	पेज ६
(a) 1. Words with a-l-l saying <i>all</i> as in <i>call</i>	(a) 1. <i>call</i> (कॉल) मा भै <i>all</i> (ऑल) उच्चारण हुने a-l-l रहेका शब्दहरू
Page 13	पेज १३
(i) 1. Words with silent w	(i) 1. w को ध्वनि लोप भएका शब्दहरू
Page 14	पेज १४
(i) 6. Words with e-d saying <i>d</i> as in <i>liked</i>	(i) 6. <i>liked</i> (लाइक्ड) मा भै (ड्) उच्चारण हुने e-d रहेका शब्दहरू
Page 16	पेज १६
Words with more than 1 syllable	१ भन्दा बढी शब्दांश भएका शब्दहरू
Page 17	पेज १७
Writing	लेखाई

Jesus' Words Come True	येशूका वचनहरु सत्य ठहरिए
Introduction	परिचय
<p><i>Jesus' Words Come True</i> — the second booklet of Level 2 — is the reader. It is based on the account in the Bible of how the promises of Jesus were fulfilled in the early church.</p> <p>The 576 words introduced in Level 1 are carried over to this reader, which introduces another 314 words.</p>	<p>येशूका वचनहरु सत्य ठहरिए तह २ को दोस्रो पुस्तिका- एउटा पाठ्यपुस्तक हो । शुरुको मण्डलीमा कसरी येशूका प्रतिज्ञाहरु पूरा भएका थिए भन्ने बाइबलको वृतान्तामा यो पाठ्यपुस्तक आधारित छ ।</p> <p>तह १मा चलाइएका ५७६ वटा शब्दहरु यहाँ पनि कायम राखिएका छन् । यस पाठ्यपुस्तकले अरु थप ३१४ वटा शब्दहरु प्रस्तुत गर्दछ ।</p>

Contents		विषय सूची	पेज
1	Jesus Is Alive !	येशू जीवित हुनुहुन्छ !	6
2	The Coming of the Holy Spirit	पवित्रआत्माको आगमन	10
3	The New Believers	नयाँ विश्वासीहरु	13
4	The Power of Jesus' Name	येशूको नामको शक्ति	16
5	Peter and John Before the Council	महाशभाको सामुन्ने पत्रुस र यूहन्ना	19
6	The Apostles in Prison	प्रेरितहरु जेलमा	22
7	The Stoning of Stephen	स्तिफनसलाई ढुङ्गाले हानेको	26
8	Philip in Samaria	फिलिप सामरीयामा	29
9	Jesus Spoke to Saul	येशू शावलसंग बोल्नुभयो	32
10	Barnabas and Saul Sent from Antioch	एन्टिओखबाट पठाइएका शावल र वर्णवास	36
11	Paul and Barnabas in Lystra and Antioch	लिस्त्रा र एन्टिओखमा पावल र वर्णवास	40
12	Paul and Silas at Philippi	फिलिप्पीमा पावल र सिलास	42
13	More Suffering for Paul	पावललाई थप कष्ट	46

1. Jesus Is Alive!	१. येशू जीवित हुनुहुन्छ !
--------------------	---------------------------

Vocabulary	शब्दावली
------------	----------

afternoon	मध्यान्ह	nonsense	वाहियात
along	संगसंगै	opened (open)	खोले
amazed (amaze)	चकित	others	अरुहरु
answered (answer)	उत्तर दिएँ	outside	वाहिर
appeared (appear)	देखा परे	quickly	भट्टै
at last	अन्त्यमा	recognised* (recognise)	चिने
crying (cry)	रुदै	remember	याद गर
disappeared (disappear)	अलप हुनुभयो	saying (say)	भन्दै
evening	बेलुका	shining (shine)	चम्किलो
few a few-	केही	since	देखि
haven't	... एका छैनौ	someone	कसैले
having (have)	लिदै	soon	चाँडै
however	तैपनि	still	अभसम्म
immediately	तुरुन्तै	stopped (stop)	रोके
Jerusalem	यरुशलेम	Sunday	आइतवार
Jewish	यहूदीजाति	taught (teach)	सिकाउनु भयो
knocking (knock)	ढकढकाएको	teaching (teach)	शिक्षा
later	पछि	true	सत्य
leaders	अगुवाहरु	village	गाउँ
locked (lock)	बन्द	voices	आवजहरु
meal	खाना	walking (walk)	हिंडै
Messiah	मसीहा		

* recognized (recognize) – American Spelling अमेरिकी हिज्जे

Haven't you heard about him? के उहाँको बारेमा सुनेका छैनौं?
 To-day is the third day since he died आज उहाँ मरेको दिनदेखि तेस्रो दिन हो ।
 While we were having our evening meal जब हाम हाम्रो बेलुकाको खाना लिदैथ्यौं

2. The Coming Of The Holy Spirit	२. पवित्रआत्माको आगमन
---	------------------------------

almost	प्रायः	left (leave)	छाडेको
Apostles	प्रेरितहरु	loud	चर्को
appear	देखिनु	loudly	चर्कोसंग
baptise	बप्टिष्मा देऊ	met (meet)	भेट गर्थे
blowing (blow) wind blowing-	हुरी चलेको	mountain-side	डाँडातिर
chosen (choose)	चुनेका	no longer	अब ... न
coming (come)	आगमन	often	बारम्बार
drunk (drink)	मातिएका	return	फर्कनु
far	टाढा	right ✖	सोभै
front in front of	सामुन्नेमा	slowly	विस्तारै
just ✖	भखेरै	standing (stand)	उभिएका
languages	विभिन्न भाषाहरु	unable	असक्षम
learnt* (learn)	सिकेका	white	सेता

* learned – American spelling

right into the house सोभै त्यस घरतिर
 they were no longer afraid अब तिनीहरु डराएका थिएनन्

3. The New Believers	३. नयाँ विश्वासीहरु
-----------------------------	----------------------------

baptised* (baptise)	बप्टिष्मा लिएका	shared (share)	बाँड्दथे
believers	विश्वासीहरु	sold (sell)	बेचे
bringing (bring)	ल्याउने	sometimes	कहिलेकाही
end	अन्त्य	telling (tell)	भन्दै गरेको

even	पनि	that's	त्यो ... हो
fisher	जालहारी	they're	तिनीहरु ... छन्
miracles	आश्चर्यकर्महरु	thousand	हजार
once	एकपटक	till	सम्म
performing (perform)	गरेको	yet	र पनि
praising (praise)	प्रशंसा गर्दै	you've	तपाईंले ... एको
ready	तयार		

* **baptized (baptize) – American Spelling**

You know that's the truth = तपाईंहरुलाई थाहा छ त्यो सत्यता हो । That's = That is
You've heard = तपाईंले सुन्नु भएकोछ । You've = You have
Till the end of his life = उहाँको जीवनको अन्त्यसम्म
You've seen him performing many miracles = उहाँले धेरै आश्चर्यकर्महरु गरेको तपाईंहरुले देख्नु भएको छ ।
Sometimes they even sold their things and gave the money to the Apostles = कहिलेकाही तिनीहरु आफ्नै सामान पनि बेच्ये र त्यो पैसा प्रेरितहरुलाई दिन्थे ।

4. The Power Of Jesus' Name	४. येशूको नामको शक्ति
------------------------------------	------------------------------

about	यताउता	keep keep on-	राख्नु जारी राख्नु
any	कतिपनि	lame	लडगडो
around	वरिपरि	listening (listen)	सुन्दै
asking (ask) asking for-	सोध्दै माग्दै	o'clock	वजे
crowded	भिड लाग्यो	old fourty years old-	(उमेर) चालीस वर्ष(उमेर)
followed (follow)	पछ्यायो	own	आफ्नो
gate	गेट	quietly	शान्तपूर्वक
going (go)	जाँदै	sitting (sit)	बसेको
himself	ऊ आफै	speaking (speak)	बोल्दै
John	यूहन्ना	Temple	मन्दिर (सुन्दर ढोका भएको यरुशलेमको विशेष मन्दिर)
jumped (jump)	उफ्रियो	years	वर्षहरु
jumping (jump)	उफ्रदै		

I don't have any money = मसंग कतिपनि पैसा छैन

Why do you keep on looking at us? = किन तिमी हामीहरुलाई हेरिरहन्छौ?

by our own power = हाम्रो आफ्नो शक्तिले

He went on speaking = ऊ बोल्दै रह्यो

The man who was healed was more than forty years old = निको पारिएको मानिस चालीस वर्ष भन्दा बढीको थियो

5. Peter And John Before The Council	५. महाशभाको सामुने पत्रुस र यूहन्ना
---	--

anyone	कोही	punished (punish)	दण्डित
arrested (arrest)	पक्रिए	*realised (realise)	महशुस गरे
before ✱	सामुने	remembered (remember)	सम्झिए
Council	महाशभा	room	कोठा
courage	सहास	**Saviour	मुक्तिदाता
dead ✱	मृत	set free	स्वतन्त्र गर्नु
educated	शिक्षित	shall what shall we do-	...ला हामी के गरौं/गरौंला
else	अन्य	speak	बोल्नु
next the next day-	अर्को भोलिपल्ट-	such	यस्ता
performed (perform)	देखाएका	teach	सिकाउनु
prison	जेल	whose	कस्को
punish	दण्ड दिनु		

* realized (realize) , **Savior -American Spelling

They have performed a miracles = तिनीहरुले एउटा आश्चर्यकर्म देखाएका छन्

no one else in this world can = यस संसारका अन्य कसैले सक्दैन

6. The Apostles In Prison	६. प्रेरितहरु जेलमा
----------------------------------	----------------------------

against	विरुद्ध	living (live)	बसोबास गर्ने
angrily	भोक्रिएर	nailing (nail)	काँटी ठोकेर
boldly	निर्भिकतापूर्वक	officer	अधिकृत
carefully	सतर्कतासाथ	officials	अधिकारीहरु

crowds	भीडहरु	over ^② all over	भरी समस्त ... भरी
drive drive out-	चलाउनु निकाल्नु	rejoicing (rejoice)	आनन्दित हुँदै
driven (drive)	लखेटिए	taken (take)	लगिएका
evil spirits	दुष्टआत्मा	taking (take) taking place-	लिदै भइरहेको
fighting (fight)	संघर्ष गर्दै	teaching ✱ (teach)	सिकाउँदै
find	भेट्याउनु	threatened (threaten)	धम्क्याइएको
finished (finish)	सकेका...	towns	शहरहरु
Good News	सुसमाचार	turned (turn)	फर्कियो
guards	पहरेदारहरु	whipped (whip) be whipped-	कोर्ला लगाए कोर्ला लगाइनु-
Israel	इजरायल	without	बेगरै
knelt (kneel)	घुँडा टेके	wonders	चमत्कारहरु
leave ✱	छोडी दिनु	yourselves	तपाईंहरु स्वयम्
letting (let)	अनुमति दिएको		

Now all this was taking place = अब यो सबै भइरहेको थियो ।
 You have been going all over Jerusalem = तिमीहरु समस्त येरुशलेम भरी गइरहेका छौं ।
 But officials returned without them = तर अधिकारीहरु तिनीहरु बेगरै फर्किए ।
 You will be whipped = तिमीहरुलाई कोर्ला लगाइने छ ।

7. The Stoning Of Stephen	७. स्तिफनसलाई ढुङ्गाले हानेको
----------------------------------	--------------------------------------

church	मण्डली	Law	नियम/कानून
customs	रीतिरिवाज	lies	भुट
destroy	नास गर्नु	members	सदस्यहरु
dragged (drag)	घिस्याए	Moses	मोसा (नाम)
ears	कानहरु	persecuted (persecute)	सताएको
face	अनुहार	prophets	भविष्यवक्ता
great	ठूलो	right-hand right-hand side-	दाहिने हात दायाँपट्टि-
group	भुण्ड/समूह	rushed (rush)	खनिए
Jews	यहूदीहरु	shouted (shout)	चिच्याए

joined (join)	सामेल भए	Stephen	स्तिफनस्
kept (keep) kept on-	राखे जारी राखे-	stoned (stone)	ढुङगा हाने
known (know)	परिचित	stoning (stone)	ढुङगा हान्ने

They kept on stoning him = तिनीहरूले उसलाई ढुङगा हानी राखे ।

8. Philip In Samaria	८. फिलिप सामरीयामा
-----------------------------	---------------------------

arrived (arrive)	आइपुगे	preached (preach)	प्रचार गरे (सिकाए)
at once	तुरुन्तै	preaching (preach)	प्रचार गर्न
big	विशाल	reading (read)	पढेको
both	दुवै	road	बाट / सडक
carriage	वाहन	Samaria	सामारीया (ठाउँको नाम)
close	नजिक	started (start)	शुरु गर्‍यो
important	महत्वपूर्ण	terrible	भयानक
leads	शुरु हुन्छ	understand	बुझ्नु
persecute	सताउनु	used to	... गर्थे
persecution	सतावट	wherever	जहाँजहाँ
Philip	फिलिप		

Stephen used to give out food to poor believers = स्तिफनसले गरीब विश्वासीहरूलाई खाना बाँड्ने गर्थे

9. Jesus Spoke To Saul	९. येशू शावलसंग बोल्नुभयो
-------------------------------	----------------------------------

Ananias	हननिया	led (lead)	बाटो लगाए
Barnabas	वर्णवास	persecuting (persecute)	सताउँदै
blind	अन्धो	powerful	शक्तिशाली
Damascus	दमस्कस	Saul	शावल (नाम)
drink	पीउनु	show	देखाउनु
escape	भाग्नु	Straight Street	सीधा सडक(सडकको नाम)
fell (fall)	ढल्यो	trying (try)	कोशिस गर्दै
flashed (flash)	चम्कियो	vision	दर्शन
followers	अनुयायीहरु	waited (wait)	पर्खिए
Gentiles	गैरयहूदीहरु	well-educated	सु-शिक्षित
instead	बरु		

10. Barnabas And Saul Sent From Antioch	१०. एन्टिओखबाट पठाइएका शावल र वर्णवास
--	--

Antioch	एन्टिओख	off sent-off-	- विदा गरे
bigger	भन् ठूलो	Sabbath	विश्राम दिन
countries	देशहरु	ship	पानी जहाज
crossed (cross)	पार गरे	temple	मन्दिर
Cyprus	साइप्रस	through	हुँदै
everywhere	जतातै	travelled (travel)	पुग्यो
faithful	विश्वासयोग्य	tried (try)	कोशिस गर्नु
hearing (hear)	सुन्न	whole	पुरै
island	टापु	year	वर्ष
leaving (leave)	छोड्दै		

They travelled through many countries = तिनीहरूले धेरै देश हुँदै यात्रा गरे ।
The Good News travelled everywhere = सुसमाचार जताततै पुग्यो ।

11. Paul And Barnabas In Lystra And Antioch	११. लिस्त्रा र एन्टिओखमा पावल र बर्णवास
--	--

amongst	विचमा	gods	देवताहरु
chose (choose)	छान्ने	Lystra	लिस्त्रा
churches	मण्डलीहरु	treat	व्यवहार गर्नु
gathered (gather)	भेला भए	turn	फर्कनु

The work done amongst the Gentiles = गैरयहूदीहरुको विचमा भएको काम

12. Paul And Silas At Philippi	१२. फिलिप्पीमा पावल र सिलास
---------------------------------------	------------------------------------

belong	हुन(स्वामित्व)	owners	मालिकहरु
calling (call) calling out-	बोलाउँदै कराउँदै	Philippi	फिलिप्पी (ठाउँको नाम)
causing (cause)	पार्दै	prisoners	कैदीहरु
chained (chain)	ठिगुरो ठोकिएको	river-side	नदी किनार
chains	साडलो	round turned round-	फन्को पछाडि फर्कियो
earned (earn)	कमाउँथी	shook (shake)	हल्लियो
family	परिवार	should (shall)	पर्छ
following (follow)	पछ्याउँदै	Silas	सिलास
fortunes	भाग्य	slave-girl	दासी
lot a lot of-	- धेरै/प्रसस्त	trouble	संकट
Lydia	लिडिया	woke up (wake up)	व्युभियो
mid-night	मध्यरात	yourself	तिमी स्वयम्
Most High God	सर्वोच्च परमेश्वर		

The men belong to the Most High God. = यी मानिसहरु सर्वोच्च परमेश्वरका मानिसहरु हुन् ।
They are causing trouble in our city. = तिनीहरूले हाम्रो शहरमा संकट पाउँछन् ।

13. More Suffering For Paul	१३. पावललाई थप कष्ट
------------------------------------	----------------------------

agreed (agree)	सहमत भयो	handed (hand) handed over-	– सुम्पिए
already	अघिबाटै	King Agrippa	राजा अग्रिपा
appeal	पुनरावेदन गर्नु	millions	लाखौं
appealed (appeal)	पुनरावेदन गरेको	myself	स्वयम्
begged (beg)	विन्ति गरे	Rome	रोम (ठाउँको नाम)
belt	पेटी	shouting (shout)	चिच्याइरहेको
Bible	बाइबल	spoken (speak)	बोलेका
Caesarea	सिजरीया (ठाउँको नाम)	suffering (suffer)	कष्ट
caused (cause)	पारेको	tied (tie)	कस्यो
causes (cause)	पार्छ	whenever	जबजब
Emperor	सम्राट	whether	...कि...
Felix	फेलिक्स	whom	जसलाई
Festus	फेस्टस		

The Bible does not tell us whether Paul had come before the Emperor in Rome = पावल रोमका सम्राट सामुन्ने आएका थिए कि थिएनन् भन्ने कुरा बाइबलले बताउँदैन ।

The English Workbook — Level 2	अंग्रेजी अभ्यास पुस्तिका- तह २	
Introduction	परिचय	
<p><i>The English Workbook</i> is the 3rd booklet of Level 2. The 13 lessons deal with (1) the <i>parts of speech</i> in the <i>simple sentence</i>, (2) the <i>parts</i> of the <i>simple sentence</i> — using only the vocabulary and <i>sentence patterns</i> introduced in the reader, <i>Jesus' Words Come True</i>.</p>	<p>यो अंग्रेजी अभ्यास पुस्तक तह २ को तेस्रो पुस्तिका हो । यहाँ भएका १३ वटा पाठहरूले निम्न कुराहरू समेटेका छन् : (१) साधारण वाक्यमा हुने शब्दहरूको प्रकार “शब्द-भेद” र (२) साधारण वाक्यका भागहरू । जसका लागि येशूका वचनहरू सत्य ठहरिए नामक पाठ्यपुस्तकमा चलाइएका शब्दहरू र वाक्य संरचनाहरू प्रयोग गरिन्छन् ।</p>	
<p>Each grammar point taught is followed by exercises and <i>sentence pattern</i> drills. And at the end of each lesson, there are comprehension exercises on <i>Jesus' Words Come True</i>.</p>	<p>सिकाइएका हरेक व्याकरणहरू बुदाहरू पश्चात लगत्तै अभ्यासहरू तथा वाक्य संरचना तालिमहरू दिइएका छन् । अनि प्रत्येक पाठको अन्त्यमा येशूका वचनहरू सत्य ठहरिए वाट बोध अभ्यासहरू दिइएका छन् ।</p>	
<p>Keys to the exercises are given at the end of the booklet. The student can work his way right through the booklet without any other aid, mark his own work and assess his own progress.</p>	<p>अभ्यासहरूको उत्तर पुस्तिकाको अन्त्यमा दिइएका छन् । विद्यार्थीहरूले आफ्नै तरीकाले पुस्तिकाको अध्ययन गर्न सक्ने छन् र अन्य कुनै प्रकारको सहायता वेगै आफ्नो अध्ययनमा भएको प्रगति थाहा पाउन र मुल्याङ्कन गर्न सक्ने छन् ।</p>	

Contents		विषय सूची	Page
1	Forms of Verbs — 1. Present and Past Tenses 2. Future Tense	क्रियापदका रूपहरु— १. वर्तमान र भूत कालहरु २. भविष्य काल	7
2	Forms of Verbs — 1. Present Continuous Tense 2. Past Continuous Tense	क्रियापदका रूपहरु— १. अविच्छिन्न वर्तमान काल २. अविच्छिन्न भूत काल	17
3	1. The Sentence — Subject, Object and Verb 2. Active and Passive Voice	१. वाक्य — कर्ता, कर्म र क्रियापद २. कर्तृवाच्य र कर्मवाच्य	28
4	Revision — 1. The Verb — Tenses 2. Active and Passive Voice	पुनरवलोकन— १. क्रियापद— कालहरु २. कर्तृवाच्य र कर्मवाच्य	39
5	Conjunctions	संयोजकहरु	49
6	Relative Pronouns	सम्बन्धवाचक सर्वनाम	56
7	Adverbs	क्रिया-विशेषणहरु	64
8	Prepositions	नामयोगीहरु	73
9	Revision — Conjunctions, Relative Pronouns, Adverbs and Prepositions	पुनरवलोकन— संयोजकहरु, सम्बन्धवाचक सर्वनाम क्रिया-विशेषणहरु र नामयोगीहरु	80
10	1. Countable and Uncountable Nouns — 2. Definite and Indefinite Articles	१. गणनीय र अगणनीय संज्ञाहरु २. निश्चित र अनिश्चित निर्धारकहरु	88
11	Forms of Verbs — 1. Present Perfect Tense 2. Past Perfect Tense	क्रियापदका रूपहरु— १. पूर्ण वर्तमान काल २. पूर्ण भूत काल	96
12	Direct and Indirect Statements	प्रत्यक्ष र अप्रत्यक्ष कथनहरु	105
13	General Revision	सामान्य पुनरवलोकन	116
	Key	सूत्र	124

Translation of instructions and grammar points	निर्देशनहरूको अनुवाद र व्याकरण बुँदाहरू
Page 9	पेज ९
The underlined verbs are in the future tense .	रेखांकित क्रियापदहरू भविष्य कालमा छन् ।
Page 10	पेज १०
These verbs tell us about actions that are going to happen . They are verbs in the future tense . They are formed by adding <i>is/am/are going</i> or <i>will</i> to the verb in the present tense form.	यी क्रियापदहरूले हामीलाई हुनु गइरहेको कामको बारेमा बताउँछन् । यिनीहरू भविष्य काल बुझाउने क्रियापदहरू हुन् । वर्तमान काल रूपमा भएको क्रियापदमा <i>is/am/are going</i> अथवा <i>will</i> थपेर यस्ता वाक्यहरू बनाइन्छन् ।
Page 15	पेज १५
Present Continuous Tense	अविच्छिन्न वर्तमान काल
Past Continuous Tense	अविच्छिन्न भूत काल
The underlined verb in this sentence is in the present continuous tense .	यो वाक्यमा रेखांकित गरिएको क्रियापद अविच्छिन्न वर्तमान कालमा छ ।
<i>are</i> is the verb to be , and <i>returning</i> is the present participle . The verb in the present continuous tense is made up of the verb to be (in the present tense) + the present participle .	<i>are, to be</i> को क्रियापद हो भने <i>returning</i> वर्तमान असमापिका हो । क्रियापद <i>to be</i> (वर्तमान कालमा) + वर्तमान असमापिका मिलाएर अविच्छिन्न वर्तमान कालको क्रियापद बन्दछ ।
Page 17	पेज १७
Changing verbs from the present tense into the present continuous tense .	वर्तमान कालका क्रियापदहरूलाई अविच्छिन्न वर्तमान कालमा परिवर्तन
For these verbs — just add <i>ing</i> .	यी क्रियापदहरूका निम्ति — केवल <i>ing</i> थप्नुहोस् ।
Page 18	पेज १८
For these verbs — repeat the last letter, then add <i>ing</i>	यी क्रियापदहरूका निम्ति — अन्तिमको अक्षरलाई दोहोराएर <i>ing</i> थप्नुहोस् ।
Fill in the blanks with the present continuous tense of the verbs in the brackets.	कोष्ठमा दिइएका क्रियापदहरूका अविच्छिन्न वर्तमान काल राखेर खालि ठाउँ भर्नुहोस् ।
Page 19	पेज १९
The underlined verbs in these sentences are in the past continuous tense .	यी वाक्यहरूमा रेखांकित गरिएका क्रियापदहरू अविच्छिन्न भूतकालमा छन् ।
Page 20	पेज २०
These verbs tell us about actions that were going on when another action took place.	वितेको समयमा अर्को कुनै काम भइरहेको वेला यी कामहरू भइरहेका थिए भन्ने बारेमा यी क्रियापदहरूले हामीहरूलाई बताउँछन् ।

These verbs tell us about actions that were going on for a period of time.	वितेको कुनै एउटा समयवधिमा भइरहेका कामहरुको बारेमा यी क्रियापदहरुले हामीलाई बताउँछन् ।
Verbs in the past continuous tense are made up of the verb to be (in the past tense) + the present participle .	क्रियापद to be (भूत कालमा) + वर्तमान असमापिका मिलाएर अविच्छिन्न वर्तमान कालको क्रियापद बन्दछ ।

Page 27	पेज २७
Active and Passive Voice	कर्तृवाच्य र कर्मवाच्य
The verb in this sentence is in the active voice —	यो वाक्यको क्रियापद कर्तृवाच्यमा छ-
<i>the thief</i> is the object . <i>the thief</i> gets the action from the verb caught .	<i>the thief</i> (चोर) कर्म हो । <i>the thief</i> (चोर) ले क्रियापद caught बाट काम लिन्छ ।

Page 28	पेज २८
The verb in this sentence is in the passive voice .	यो वाक्यमा भएको क्रियापद कर्मवाच्यमा छ ।
<i>was caught</i> tells us what happened to <i>the thief</i> . The verb was caught is now in the passive voice and <i>the thief</i> has become the subject of the verb was caught .	<i>was caught</i> समातियेले चोरलाई के भयो भन्ने कुरा बताउँछ । क्रियापद was caught कर्मवाच्यमा छ र <i>the thief</i> चोर चाहि क्रियापद was caught को कर्ता भएको छ ।
The verb was caught — <i>was</i> is the verb to be and <i>caught</i> is the past participle .	क्रियापद was caught मा <i>was, to be</i> क्रियापदमा छ भने <i>caught</i> भूत असमापिकामा छ ।
In the passive voice — the verb is made up of — the verb to be + the past participle .	क्रियापद to be र भूत असमापिका (past participle) मिलेर कर्मवाच्यको क्रियापद बन्दछ ।

Page 30	पेज ३०
The verb in the passive voice can also be made up of — <i>has / have / had been</i> + the past participle .	कर्मवाच्यको क्रियापद यो संरचना अनुसार पनि बन्दछ— <i>has / have / had been</i> + the past participle .

Page 32	पेज ३२
These sentences are in the active voice . Re-write them in the passive voice , using the verb to be + the past participle .	यी वाक्यहरु कर्तृवाच्यमा छन् । verb to be + the past participle संरचना प्रयोग गरेर तिनीहरुलाई कर्मवाच्य मा पुनःलेख्नुहोस् ।

Page 34	पेज ३४
These sentences are in the active voice . Re-write them in the passive voice using <i>has / have been</i> + the past participle .	यी वाक्यहरु कर्तृवाच्यमा छन् । <i>has / have been</i> + the past participle संरचना प्रयोग गरेर तिनीलाई कर्मवाच्यमा लेख्नुहोस् ।

Page 47	पेज ४७
Conjunctions	संयोजकहरु

Here are two sentences – John walked to the door. He opened it quickly. We can use <i>and</i> to join these two sentences. John walked to the door and opened it quickly. (<i>He is left out.</i>)	यी दुई वाक्यहरूलाई हेरौं– यूहन्ना ढोकामा गए । उनले छिटोगरी त्यसलाई खोले । यी दुई वाक्यहरूलाई जोड्न हामी <i>and</i> (<i>र</i>) को प्रयोग गर्न सक्दछौं । यूहन्ना ढोकाम गए र छिटोगरी ढोका खोले । यहाँ <i>he</i> (ऊ) छोडिएको छ ।
--	---

Page 48	पेज ४८
The word <i>and</i> is used to join the sentences. It is called a conjunction .	वाक्यहरू जोड्नलाई <i>and</i> प्रयोग गरिएको छ । यसलाई संयोजक भनिन्छ ।
Sometimes the conjunctions can be at the beginning of the sentences.	कहिलेकाही संयोजकहरू वाक्यको शुरुमा आउन सक्छ ।

Page 51	पेज ५१
The conjunction <i>and</i> can also be used to join a word to another word, or a word to a group of words.	शब्द-शब्द वा शब्द समूह-शब्द समूह जोड्न पनि संयोजक <i>and</i> को प्रयोग हुन्छ ।

Page 54	पेज ५४
Relative Pronouns.	सम्बन्धकारक सर्वनाम
<i>lives by the lake</i> tells us something more about the noun <i>man</i> . It is joined to the first sentence by <i>who</i> . <i>Who</i> is used instead of the pronoun <i>he</i> . <i>who</i> is called a relative pronoun .	<i>lives by the lake</i> तालको छेउमा बस्दछ ले हामीलाई संज्ञा <i>man</i> (मानिस) को बारेमा केही कुरा बताउँछ । <i>who</i> (जो) द्वारा यो पहिलो वाक्यसंग जोडिएको छ । सर्वनाम <i>he</i> को सट्टामा <i>who</i> को प्रयोग गरिएको छ । <i>who</i> लाई सम्बन्धकारक सर्वनाम भनिन्छ ।
A relative pronoun is a joining word. It joins the noun to a group of words which tells us something more about the noun.	सम्बन्धकारक सर्वनाम एउटा जोड्ने शब्द हो । संज्ञाका बारेमा थप केही बताउने शब्दहरूको समूहलाई संज्ञासंग यसले जोड्दछ ।

Page 55	पेज ५५
<i>She</i> is the subject of the verb <i>is</i> . Therefore <i>who</i> is also the subject of the verb <i>is</i> .	<i>She</i> क्रियापद <i>is</i> को कर्ता हो । त्यसैले <i>who</i> पनि क्रियापद <i>is</i> को कर्ता हो ।

Page 56	पेज ५६
<i>whom</i> is the object of the verb <i>love</i> .	<i>Whom</i> क्रियापद <i>love</i> को कर्म हो ।
The relative pronoun <i>who</i> is changed to <i>whom</i> when it is used as the object of the verb.	क्रियापदको कर्मको रूपमा प्रयोग हुँदा सम्बन्धकारक सर्वनाम <i>who</i> परिवर्तन भएर <i>whom</i> हुन्छ ।

Page 57	पेज ५७
The verb <i>was healed</i> is in the passive voice . <i>who</i> is the subject of the verb <i>was healed</i> .	क्रियापद <i>was heald</i> (निको पारियो) कर्मवाच्यमा छ । <i>who</i> क्रियापद <i>was healed</i> को कर्ता हो ।
<i>parents</i> belong to the boy. The relative pronoun <i>whose</i> is used to show belonging /possession.	<i>मातपिता</i> त्यस केटाका हुन् । सम्बन्धकारक सर्वनाम <i>whose</i> (जसको) अधिकार/स्वमित्व देखाउन प्रयोग गरिन्छ ।

Page 59	पेज ५९
<i>that</i> and <i>which</i> can also be used as relative pronouns . <i>that</i> can be used for either people or things, in most sentences. <i>which</i> can only be used for things.	<i>that</i> र <i>which</i> पनि सम्बन्धकारक सर्वनामहरूको रूपमा प्रयोग हुन्छन् । प्रायजसो धेरै वाक्यहरूमा <i>that</i> को प्रयोग कित मानिसहरूको लागि कित चिजविजहरूका लागि हुन्छ । <i>which</i> चाहि चिजहरूका लागि मात्र प्रयोग हुन्छ ।
<i>who</i> , <i>whom</i> and <i>whose</i> can only be used for people.	<i>who</i> , <i>whom</i> and <i>whose</i> पनि मानिसहरूका लागि प्रयोग गरिन्छन् ।
<i>which</i> and <i>that</i> do not change when they are used as the objects of the verbs, and like <i>whom</i> , can sometimes be left out.	क्रियापदको कर्म हरूको रूपमा प्रयोग हुँदा <i>which</i> र <i>that</i> परिवर्तन हुदैनन् अनि <i>whom</i> जस्तै कहिलेकाही यिनीहरू पनि छ्याडिन सक्छन् ।

Page 62	पेज ६२
Adverbs	क्रियाविशेषणहरू
Most adverbs tell us something more about the verb . An adverb can be one word or a group of words.	प्रायजसो सबै क्रियाविशेषणहरूले हामीलाई क्रियापदका बारेमा केही थप कुरा बताउँछन् । क्रियाविशेषण एक शब्द वा शब्दहरूको एउटा समूह हुनसक्छ ।

Page 63	पेज ६३
An adverb may tell us — 1. Where the action is done. 2. How the action is done. 3. When the action is done. 4. How often the action is done.	क्रियाविशेषणले हामीलाई बताउन सक्छ— १. कहाँ काम हुन्छ । २. कसरी काम हुन्छ । ३. कहिले काम हुन्छ । ४. कतिपटक काम हुन्छ ।

Page 64	पेज ६४
This kind of adverb is placed after the verb.	यस प्रकारको क्रियाविशेषण क्रियापदपछि राखिन्छ ।
Many of these adverbs which tell us how an action is done, are formed from nouns, verbs and adjectives.	काम कसरी हुन्छ भनि बताउने धेरै क्रियाविशेषणहरू संज्ञाहरूबाट, क्रियापदहरूबाट र विशेषणहरूबाट बनेका हुन्छन् ।

Page 65	पेज ६५
This kind of adverb is usually placed either at the beginning or at the end of the sentence.	यस प्रकारको क्रियाविशेषण सामान्यतय कित वाक्यको शुरुमा वा कित वाक्यको अन्त्यमा राखिन्छ ।
This kind of adverb is usually placed before the verb. It can also be placed between the verb <i>to be</i> and the present / past participle.	यो प्रकारको क्रियाविशेषण सामान्यतय क्रियापदको अगाडि राखिन्छ । क्रियापद <i>to be</i> र वर्तमान/भूत असमापिकाको विचमा पनि यस्ता क्रियाविशेषणहरूलाई राख्न सकिन्छ ।

Page 66	पेज ६६
Some adverbs can also be placed between <i>has / have / had been</i> and the present / past participle.	केही क्रियाविशेषणहरू <i>has / have / had been</i> र the present / past participle को विचमा पनि राख्न सकिन्छ ।

Page 86	पेज ८६
1. Countable and Uncountable Nouns	१. गणनीय र अगणनीय संज्ञाहरू
2. Definite and Indefinite Articles	२. निश्चित र अनिश्चित निर्धारकहरू
Persons, animals, places and some things can be counted. The nouns which name them are called countable nouns .	व्यक्तिहरू, जनावरहरू, ठाउँहरू र केही चिजहरूको गणना गर्न सकिन्छ। यिनीहरूका नाम दिने संज्ञाहरूलाई गणनीय संज्ञाहरू भनिन्छ।
Some things cannot be counted. The nouns which name these things are called uncountable nouns .	कुनैकुनै चिजहरू गणना गर्न सकिन्दैन। यस्ता चिजविजहरूको नाम बताउने संज्ञालाई अगणनीय संज्ञा भनिन्छ।

Page 87	पेज ८७
When we mention <i>boat</i> for the first time, we put <i>a</i> in front of it. When we mention <i>boat</i> again we put <i>the</i> in front of it.	यदि हामी <i>boat</i> (डुङ्गा) को उल्लेख पहिलो पटक गर्दछौं भने यसको अगाडि हामी <i>a</i> राख्दछौं। जब हामी <i>boat</i> को फेरी उल्लेख गर्दछौं, तब हामी यसको अगाडि <i>the</i> राख्दछौं।
When we mention <i>angel</i> for the first time we put <i>an</i> in front of it. (<i>an</i> is used for words which begin with <i>a, e, i, o</i> and <i>u</i> .) When we mention <i>angel</i> again we put <i>the</i> in front of it. (When we speak, we pronounce <i>the</i> as <i>thee</i> .)	जब हामी <i>angels</i> (स्वर्गदूतहरू) को प्रयोग पहिलो पटक गर्दछौं, यसका अगाडि हामी <i>an</i> राख्दछौं। (<i>a, e, i, o</i> र <i>u</i> बाट शुरुभएको शब्दहरूको अगाडि <i>an</i> को प्रयोग गरिन्छ।) जब हामी <i>angels</i> को पुनः उल्लेख गर्दछौं, यसका अगाडि <i>the</i> राख्दछौं। बोल्दाखेरी यो <i>the</i> लाई <i>दी</i> भनि उच्चारण गरिन्छ।
<i>the</i> is called the definite article . <i>a</i> and <i>an</i> are called indefinite articles .	<i>the</i> निश्चित निर्धारक र <i>an</i> तथा <i>a</i> लाई अनिश्चित निर्धारक भनिन्छ।
When we mention <i>earth, sun, moon</i> and <i>world</i> we use <i>the</i> because there is only one of each of these things.	<i>earth, sun, moon and world</i> को उल्लेख गर्दा तिनका अगाडि <i>the</i> प्रयोग गरिन्छ, किनभने यी कुराहरू केवल एउटामात्र छन्।

Page 88	पेज ८८
When we mention places with special names, we use <i>the</i> .	विशेष नामहरू सहितका ठाउँहरूको उल्लेख गर्दा <i>the</i> को प्रयोग गरिन्छ।
But when we mention a road, street, town, city or country we do not use the definite or indefinite articles .	तर कुनै <i>सडक, गल्ली, शहर</i> अथवा <i>देश</i> को उल्लेख गर्दा निश्चित वा अनिश्चित कुनै पनि निर्धारक को प्रयोग गरिन्दैन।
When we mention plural countable nouns (meaning a particular group) we put <i>the</i> before them.	बहुवचन गणनीय संज्ञाहरू (एउटा विशेष जाति वा समूहलाई बुझाउने) को उल्लेख गर्दा तिनको अगाडि <i>the</i> राखिन्छ।
When we mention uncountable nouns we usually put <i>the</i> before them.	अगणनीय संज्ञाहरूको उल्लेख गर्दा सामान्यतया तिनीहरूको अगाडि <i>the</i> राखिन्छ।

Page 90	पेज ९०
<i>some, any, plenty of</i> and <i>a lot of</i> can be used with both countable and uncountable nouns .	<i>some</i> (केही), <i>any</i> (कुनै), <i>plenty of</i> (प्रशस्त) र <i>a lot of</i> (यथेष्ट) जस्ता शब्दहरू गणनीय र अगणनीय दुवै संज्ञाहरूमा प्रयोग गर्न सकिन्छ।

<i>a few</i> is only used with countable nouns .	<i>a few</i> गणनीय संज्ञाहरूसंग मात्र प्रयोग गर्न सकिन्छ ।
<i>much</i> is only used with uncountable nouns . (with <i>not</i> and in questions)	<i>much</i> अगणनीय संज्ञामा मात्र प्रयोग गर्न सकिन्छ । (not र प्रश्नसंग)
<i>many</i> is only used with countable nouns . (with <i>not</i> and in questions)	<i>many</i> गणनीय संज्ञाहरुमा मात्र प्रयोग गर्न सकिन्छ । (not र प्रश्नसंग)

Page 94	पेज ९४
Present Perfect Tense	पूर्ण वर्तमान काल
Past Perfect Tense	पूर्ण भूत काल
These verbs tell us about actions that have already happened. We are not told when the actions happened, but what has happened is true now. They are verbs in the present perfect tense .	यी क्रियापदहरुले हामीलाई अघिनै भइसकेका कामहरुका बारेमा बताउँछन् । क्रियाहरु कहिले भए भनेर हामीलाई भनिएको छैन तर जे भएको छ अब त्यो सत्य हो । यिनीहरु पूर्ण वर्तमान कालका क्रियापदहरु हुन् ।

Page 95	पेज ९५
These verbs tell us about actions that have already happened, and are still happening. They are also verbs in the present perfect tense .	यी क्रियापदहरुले अघिनै भएका र अझसम्म पनि भईनै रहेका कामहरुको बारेमा बताउँछन् । यिनीहरु पनि पूर्ण वर्तमान कालका क्रियापदहरु हुन् ।

Page 97	पेज ९७
<i>had left</i> is the first action in this sentence. After this, there is a second action <i>felt</i> . <i>had left</i> is in the past perfect tense and <i>felt</i> is in the past tense .	<i>had left</i> (छाडेको थियो) यस वाक्यको पहिलो काम हो । यसपछि दोस्रो काम <i>felt</i> (अनुभव गर्‍यो) भएको छ । <i>had left</i> पूर्ण भूतकालमा छ र <i>felt</i> भूत कालमा छ ।
The past perfect tense is used for an action that had happened before another action took place. It is usually used with words like <i>when</i> , <i>after</i> , <i>before</i> and <i>already</i> .	अर्को कुनै काम हुनुभन्दा पहिला नै भएको कुनै कामका लागि पूर्ण भूत कालको प्रयोग गरिन्छ । यसमा सामान्यतया <i>when</i> (जब), <i>after</i> , (पछि), <i>before</i> (अघि) र <i>already</i> (अघिनै) जस्ता शब्दहरु प्रयोग भएका हुन्छन् ।

Page 103	पेज १०३
Direct and Indirect Statements	प्रत्यक्ष र अप्रत्यक्ष कथनहरु
<i>I love my wife</i> is a direct statement because the words are actually spoken by Peter. Direct statements begin and end with inverted commas . (“.....”)	<i>I love my wife</i> (म मेरी श्रीमतिलाई माया गर्छु) एउटा प्रत्यक्ष कथन हो किनभने यी शब्दहरु वास्तवमै पत्रुसद्वारा वोलिएका हुन् । प्रत्यक्ष कथनहरुको अन्त्य र शुरु उद्धरण चिन्ह (“...”) बाट हुन्छ ।
Here is the sentence changed into an indirect statement .	यो अप्रत्यक्ष कथनमा परिवर्तन गरिएको वाक्य हो ।
We have added <i>that</i> . We have used <i>he</i> instead of <i>I</i> , <i>his</i> instead of <i>my</i> , and <i>loves</i> instead of <i>love</i> .	यहाँ <i>that</i> थपिएको छ । <i>I</i> को सट्टामा <i>he</i> , <i>my</i> को सट्टामा <i>his</i> , र <i>of love</i> को सट्टामा <i>loves</i> प्रयोग गरिएको छ ।

The tense of the verb *love* has not changed. The first verb *says* is in the **present tense**, so the second verb remains in the **present tense**.

क्रियापद *love* को काल परिवर्तन भएको छैन । पहिलो क्रियापद *says* (भन्छ) **वर्तमान कालमा** छ । त्यसैले दोस्रो क्रियापद **वर्तमान कालमै** रहन्छ ।

Page 104	पेज १०४
When we change direct statements into indirect statements some of the words may have to be changed. We change them in this way.	प्रत्यक्ष कथनलाई अप्रत्यक्ष कथनमा परिणत गर्दा केही शब्दहरू परिवर्तन हुन पर्ने हुनसक्छ । हामी तिनीहरूलाई यसरी परिवर्तन गर्दछौं ।
Page 107	पेज १०७
<i>am reading</i> is changed into the past tense <i>was reading</i> because <i>said</i> is in the past tense .	<i>am reading</i> लाई भूत काल <i>was reading</i> मा परिवर्तन गरिएको छ किनभने <i>said</i> भूत कालमा छ ।
Page 109	पेज १०९
<i>fell</i> is changed into the past perfect tense <i>had fallen</i> because this action had finished before the action <i>told</i> took place.	<i>fell</i> लाई पूर्ण भूत काल <i>had fallen</i> मा परिवर्तन गरिएको छ किनभने यो काम अर्को काम <i>told</i> (भन्यो) भन्दा अघाडि नै भइ सकेको थियो ।
Page 111	पेज १११
When the direct statement is a question, the indirect statement may use the word <i>if</i> , when <i>why</i> , <i>where</i> , <i>when</i> and <i>how</i> are not used.	प्रत्यक्ष कथन प्रश्नको रूपमा छ र त्यसमा <i>why</i> , <i>where</i> , <i>when</i> and <i>how</i> जस्ता शब्द प्रयोग नभएको खण्डमा अप्रत्यक्ष कथनमा <i>if</i> (यदि) को प्रयोग गर्न सकिन्छ ।

Name Him Jesus and Name Him John	उहाँहरूलाई येशू र यूहन्ना नाम दिनुहोस्
<p><i>Name Him Jesus</i> and <i>Name Him John</i> are the 4th and 5th booklets of Level 2. They are the supplementary readers with an added vocabulary of 111 words.</p> <p>The text of <i>Name Him Jesus</i> and <i>Name Him John</i> are based on the Bible's account of the birth of Jesus and of the birth and life of John the Baptist respectively.</p>	<p>उहाँहरूलाई येशू र यूहन्ना नाम दिनुहोस् तह २ का ४औं र ५औं पुस्तिकाहरु हुन् । थप १११ शब्दहरु सहितका यी पुस्तिकाहरु पुरक पाठ्यपुस्तकहरु हुन् ।</p> <p>बाइबलमा उल्लेख गरिएको येशूको जन्म र बप्टिष्मा दिने यूहन्नाको जीवन र जन्मको वृत्तान्तमा उहाँलाई येशू नाम दिनुहोस् र उहाँलाई यूहन्ना नाम दिनुहोस् का पाठहरु आधारित छन् ।</p>

Name Him Jesus

Contents		विषय सूची	Page
1	An Angel Speaks to Mary	एक स्वर्गादूत मरियमसंग बोल्दछन्	6
2	Mary Went to See Elizabeth	मरियम एलीशिवालाई भेट्न गइन्	7
3	Joseph Married Mary	योसेफले मरियमलाई विवाह गरे	8
4	The Birth of Jesus	येशूको जन्म	9
5	An Angel Speaks to the Shepherds	एक स्वर्गादूत गोठालाहरुसंग बोल्दछन्	10
6	Born to be King	राजा हुन जन्मएका	12

1. An Angel Speaks To Mary	१. एक स्वर्गदूत मरियमसंग बोल्दछन्
-----------------------------------	--

ancestor	पूर्वज	Nazareth	नासरत
child	बच्चा / छोराछोरी	pregnant	गर्भवति
David	दाऊद	relative	कुटुम्ब / आफन्त
Elizabeth	एलीशिवा	servant	सेवक
Galilee	गालील	specially	विशेषरूपले
girl	केटी	virgin	कुमारी / कन्ये-केटी
Mary	मरियम	wondered (wonder)	आश्चर्यचकित भइन्
months	महिनाहरु		

2. Mary Went To See Elizabeth	मरियम एलीशिवालाई भेट्न गइन्
--------------------------------------	------------------------------------

baby	शिशु	humble	दीन(नम्र)
greeted (greet)	अभिवादन गरिन्	Judea	यहूदा (ठाउँको नाम)
greeting	अभिवादन	womb	गर्भ
hill country	पहाडी गाउँ		

3. Joseph Married Mary	योसेफले मरियमलाई विवाह गरिन्
-------------------------------	-------------------------------------

breaking (break)	तोड्ने	engagement	मगनी
conceived (conceive)	गर्भ रहेको	Joseph	योसेफ
descendant	सन्तान	married (marry) to get married-	- विवाह गर्नु
dream	सपना	means	अर्थ हुन्छ (बुझाउँछ)
Emmanuel	परमेश्वर हामीहरूसंग	sexual relations	सम्भोग
engaged (engage)	मगनी भएको	upset	विचलित

4. The Birth Of Jesus	येशूको जन्म
------------------------------	-------------

Bethlehem	बेथलेहेम	register	दर्ता गर्नु
cloths	लुगा(कपडा)	Roman Empire	रोमी साम्रज्य
counted (count)	गणना भएको	stable	तबेला
inn	पौवा / पाटी	tired (tire)	थकित
manger	डुँड	wrapped (wrap)	बेरिन्

5. An Angel Speaks To The Shepherds	एक स्वर्गदूत गोठालाहरूसंग बोल्दछन्
--	------------------------------------

afterwards	तत्पश्चात	shepherds	गोठालाहरु
fields	चउर	shone (shine)	चम्क्यो
lying (lie)	सुताई राखेको	terrified (terrify)	त्रसित
sang (sing)	गाए		

6. Born To Be King	राजा हुन जन्मिएका
---------------------------	-------------------

above	माथि	gifts	उपहारहरु
dreamt (dream)	सपना देखे	Herod	हेरोद
east	पूर्व	tricked (trick)	छकाए
Egypt	मिश्र	wise	ज्ञानी (पण्डित)

Contents		विषय सूची	Page
1	An Angel Speaks to Zechariah	एक स्वर्गदूत जकरियासंग बोल्दछन्	6
2	His Name is John	उहाँको नाम यूहन्ना हो	8
3	John Began to Preach	यूहन्नाले प्रचार गर्न थाले	11
4	Jesus and John	येशू र यूहन्ना	13
5	John Killed in Prison	यूहन्ना जेलमा मारिएका	15

1. An Angel Speaks To Zechariah	१. एक स्वर्गदूत जकरियासंग बोल्दछन्
--	---

coming ✳ (come)	आउँदै	priest	पूजाहारी
drink ✳	मद्य	sure	निश्चय
Gabriel	गब्रिएल	Zechariah	जकरिया
prayer	प्रार्थना		

2. His Name Is John	उहाँको नाम यूहन्ना हो
----------------------------	------------------------------

long ago	धेरै पहिले	shame	कलङ्क
neighbours	छिमेकीहरु	week	हप्ता
none	कोही पनि होइन	written (write)	लेखेका
older	ठूलो	wrote (write)	लेखे

When he's become older जब उनी ठूलो हुन्छन् ।

3. John Began To Preach	यूहन्नाले प्रचार गर्न थाले
--------------------------------	-----------------------------------

Abraham	अब्राहाम	led ✳ (lead)	विताए
Isaiah	यशैया	locusts	सलहहरु

camel	ऊँट	punishment	दण्ड
desert	मरुभूमि	River Jordan	यर्डन नदी
fire	आगो	sandals	जुक्ता / चप्पलहरु
greater	अझ महान	shirts	कमिजहरु
grew (grow)	बढे	simple	साधरण
hair	रौं	wild	जंगली
honey	मह	wore (wear)	लगाए(लुगा)

He led a very simple life उनले साधरण जीवन बिताए ।

4. Jesus And John	४. येशू र यूहन्ना
--------------------------	--------------------------

actually	वास्तवमा	existed (exist)	हुनुहुन्थ्यो (अस्तित्वमा)
baptising (baptise)	बप्टिष्मा दिदै	Lamb of God	परमेश्वरको थुमा
dove	ढुक्कुर	less	कम

He existed before I was born उहाँ म जन्मनु भन्दा अघिबाटै हुनुहुन्थ्यो ।

5. John Killed In Prison	यूहन्ना जेलमा मारिएका
---------------------------------	------------------------------

banquet	भोज	half	आधा
birthday	जन्मदिन	Herodias	हेरोदेश
chance	मौका	holy	पवित्र
convinced (convince)	विश्वस्त	kingdom	अधिराज्य
cut off	छिनायो	protected (protect)	सुरक्षा गरे
danced (dance)	नाचिन्	refuse	नकार्नु/ नटेर्नु
dish	थाल		

Sing With Us	हामी सगैँ गराउनुहोस्
<p><i>Sing With Us</i> is the last booklet of Level 2. It is added as a bonus for the student to practise using the English language in an enjoyable and satisfying way.</p> <p>The 53 Christian songs introduce 112 new words, bringing the total number of words introduced in Level 2 to 537.</p> <p>The composers of these songs are to the best of our knowledge, unknown. Errors or omissions made will be attended to at the earliest opportunity.</p>	<p><i>हामी सगैँ गराउनुहोस्</i> तह २ को अन्तिम पुस्तिका हो । खुसीसाथ रमाईलो तरिकाले अग्रेजी भाषा अभ्यास गर्नका लागि विद्यार्थीहरूको थप फाइदाको निम्ति यो पुस्तिका राखिएको हो ।</p> <p>यी ५३ वटा ख्रिष्टियन गीतहरूमा ११२ वटा नयाँ शब्दहरू सामेल गरिएका छन्, जसले गर्दा तह २ मा चलाईएका जम्मा शब्दहरूको सख्या ५३७ पुग्दछ ।</p> <p>यी गीतहरूका रचनाकारहरू को हुन् भन्ने हामीहरूलाई थाहा छैन । गलतिहरू भएका वा शब्द तथा अक्षरहरू छोडिएको पाइएमा तुरुन्तै सुधार गरिनेछ ।</p>

Vocabulary 1	शब्दावलि
---------------------	-----------------

blessings	आशिषहरू	mould	गाल्नु/ढाल्नु
care	वास्ता गर्नु	precious	बहुमूल्य
clap	ताली बजाउनु	reign	शासन गर्नु/राज्य गर्नु
commandment	आज्ञा	roll	छल्कनु/पल्टनु
eternity	अनन्तकाल	surrounds	घेर्छ
grace	अनुग्रह	sweet	मिठो
gracious	कृपालु	Thine (OE)	तपाईंको
hail	अभिनन्दन गर्नु/स्वागत गर्नु	throne	सिंहासन
hosanna	होसन्ना (जयध्वनी)	throughout	भरी/आघोपान्त
lay	राख्नु	truly	साँच्चै
lives ✳	जीवनहरू	waves	छालहरू
living ✳	जीवित	whole ✳	पूरै
lords	प्रभुहरू	Ye (OE)	तिमीहरू
master	मालिक		

OE = Old English

Mould my heart by the love of your word = तपाईंको वचनको प्रेमले मेरो हृदयलाई गाल्नुहोस् ।
Lay our lives before you = तपाईंको सामू हाम्रा जीवनहरू राख्दछौं/सुम्पदछौं ।

Vocabulary 2	शब्दावलि
--------------	----------

adoration	उपासना	handiwork	हातका सृष्टि/कला
ages	युगहरू	health	स्वस्थ्य
appreciate	प्रशंसा गर्नु	heavenly	स्वर्गीय
bondage	बन्धन	higher	उच्च
bow	ढोग दिनु/निहुरिनु	knee	घुँडा
built (build)	बनायो	little	सानू/मसिना
cease	अन्त हुनु	mighty	शक्तिशाली
conqueror	विजयता	Prince	राजकुमार
counsellor	सल्लाहकार	rain	वर्षा
courts	चोकहरू	risen (rise)	उठेको
creation	सृष्टि	rock	चट्टान
creatures	प्राणी/जीव-जन्तु	sand	वालुवा
dead* (die)	मृतक/मृत्यु	sending (send)	पठाउनुभएको
deliverance	मुक्ति	sisters	दिदीबहिनीहरू
demons	भूतहरू/शैतानहरू	small	साना
draw	खिच्नु/तान्नु	thanksgiving	धन्यावादी
enter	प्रवेश गर्नु	thy (OE)	तपाईंको
firm	स्थिर	tiny	स-साना
flat fell flat-	सोतर सोतर भयो-	tongue	जीव्रो
flee	भाग्नु	tumbling (tumble)	कस्सिएर
floods	बाढी	unto (OE)	मा
flow	बहनु	upon upon the rock-	माथि चट्टानामाथि-
foolish	मूर्ख	victory	विजय
gathering (gather)	भेला हुँदै	within	भित्र

glowing (glow)	उज्ज्वल	wondrous	अद्भूत
----------------	---------	----------	--------

--

Vocabulary 3	शब्दावलि
---------------------	-----------------

anew	नयाँ	morn (OE)	विहान
best	सबैभन्दा असल	nature	प्रकृति
book	पुस्तक	o'er	को/तर्फ (over)
crucified (crucify)	शुलीमा चढाए	prepare	तयार गर्नु
dearest	सबैभन्दा प्य	proclaimed (proclaim)	घोषणा गर्नु
ev'ry	हरेक (every)	real	वास्तविक
ev'rybody	हरेक व्यक्ति (everybody)	receive	स्वागत गर्नु
ev'rywhere	जतातै (everywhere)	Red Sea	लाल समुन्द्र
extol	जोरदार तारिफ गर्नु	rolled rolled back-	पल्टाउनुभयो पछ्याडि तर्काउनुभयो-
flocks	बगालहरु	running	दौडदै (बग्दै)
gladness	प्रशन्नता	silent	शान्त
glorious	महिमित	slain (OE)	मारेको
heav'n	स्वर्ग (heaven)	stream	खोला/नदी
kindness	दया	treasure	खजना
laid (lay)	राखे	tremble	काम्नु
learn	सिक्नु	wide	चौडा/विशाल
lest (OE)	नत्र	wine	मद्य
lowly	नम्र/विनयी		

wathching <u>over</u> their silent flocks = तिनीहरुको शान्त बगालहरुको रखवारी गर्दै
--

General Vocabulary	सामान्य शब्दावलि
Key	सुत्र
Jesus' Words Come True — JW	येशूका वचनहरु सत्य ठहरिए— JW
Name Him Jesus — JE	उहाँलाई येशू नाम दिनुहोस् — JE
Name Him John — JO	उहाँलाई यूहन्ना नाम दिनुहोस् — JO
Sing With Us — SW	हामीसंगै गाउनुहोस् — SW
Old English — OE	पुरानो अंग्रजी— OE
American Spelling — *	अमेरिकी हिज्जे — *

A		
about	यताउता	JW 4
above	माथि	JE 6
Abraham	अब्राहाम	JO 3
actually	वास्तवमा	JO 4
adoration	उपासना	SW 2
afternoon	मध्यान्ह	JW 1
afterwards	तत्पश्चात	JE 5
against	विरुद्ध	JW 6
ages	युगहरु	SW 2
agreed	सहमत भयो	JW13
almost	प्रायः	JW 2
along	संगसंगै	JW 1
already	अघिबाटै	JW13
amazed	चकित	JW 1
amongst	विचमा	JW11
Ananias	हननिया	JW 9
ancestor	पूर्वज	JE 1

anew	नयाँ	SW 3
angrily	भोक्किएर	JW 6
answered	जवाफ दिएँ	JW 1
Antioch	एन्टियोख	JW10
any	कति पनि	JW 4
anyone	कोही	JW 5
Apostles	प्रेरितहरु	JW 2
appeal	पुनरावेदन गर्नु	JW13
appealed	पुनरावेदन गरेको	JW13
appear	देखिनु	JW 2
appeared	देखा परे	JW 1
appreciate	प्रशंसा गर्नु	SW 2
around	वरिपरि	JW 4
arrested	पक्रिए	JW 5
arrived	आइपुगे	JW 8
asking asking for-	- माग्दै	JW 4
at last	अन्त्यमा	JW 1
at once	तुरुन्तै	JW 8

B		
baby	शिशु	JE 2
banquet	भोज	JO 5
baptise*	बप्टिष्मा दिऊ	JW 2
baptised**	बप्टिष्मा लिएको	JW 3
baptising***	बप्टिष्मा दिदै	JO 4
Barnabas	वर्णवास	JW 9
before✳	सामुन्ने	JW 5
begged	विन्ति गरे	JW13
believers	विश्ववासीहरु	JW 3
belong	हुनु (स्वामित्व)	JW12
belt	पेटी	JW13
best	सबैभन्दा असल	SW 3
Bethlehem	बेथलेहेम	JE 4
Bible	बाइबल	JW 3
big	विशाल	JW 8
bigger	भन्तूलो	JW10
birth	जन्म	JE 4
birthday	जन्मदिन	JO 5
blessings	आशिषहरु	SW 1
blind	अन्धो	JW 9
blowing wind blowing-	- हुरी चलेको-	JW 2
boldly	निर्भिकतापूर्वक	JW 6
bondage	बन्धन	SW 2
book	पुस्तक	SW 3
both	दुबै	JW 8

* baptize
** baptized
*** baptizing

bow	ढोग दिनु/निहुरिनु	SW 2
breaking	तोड्ने	JE 3
bringing	ल्याउने	JW 3
built	बनायो	SW 2
C		
Caesarea	सिजरीया (ठाउँको नाम)	JW13
calling calling out-	बोलाउँदै कराउँदै-	JW12
camel	ऊँट	JO 3
care	वास्ता गर्नु	SW 1
carefully	सतार्कतासाथ	JW 6
carriage	वाहन	JW 8
causing	पार्दै	JW12
cease	अन्त हुनु	SW 2
chained	ठिँगुरो ठोकिएको	JW12
chains	साँडलो	JW12
chance	मौका	JO 5
child	बच्चा/छोराछोरी	JE 1
chose	छाने	W 11
chosen	चुनेका	JW 2
church	मण्डली	JW 7
churches	मण्डलीहरु	JW11
clap	ताली बजाउनु	SW 1
close	नजिक	JW 8
cloths	लुगा(कपडा)	JE 4
coming✳	आगमन	JW 2
coming✳	आउँदै	JO 1
commandment	आज्ञा	SW 1
conceived	गर्भ रहेको	JE 3

conqueror	विजयता	SW 2
convinced	विश्वस्त	JO 5
Council	महाशभा	JW 5
Counsellor	सल्लाहाकार	SW 2
counted	गणना भएको	JE 4
countries	देशहरु	JW10
courage	शहास	JW 5
courts	चोकहरु	SW 2
creation	सृष्टि	SW 2
creatures	प्राणी/जीवजन्तु	SW 2
crossed	पार गरे	JW10
crowded	भिड लाग्यो	JW 4
crowds	भीडहरु	JW 6
crucified	शुलीमा चढाए	SW 3
crying	रूँदै	JW 1
customs	रीतिरिवाज	JW 7
cut off	छिनायो	JO 5
Cyprus	साइप्रस (ठाउँको नाम)	JW10
D		
Damascus	दमस्कस (ठाउँको नाम)	JW 9
danced	नाचिन्	JO 5
David	दाऊद	JE 1
dead☞	मृत	JW 5
dead✳	मृतक/मृत्यु	SW 2
dearest	सबैभन्दा प्य	SW 3
deliverance	मुक्ति	SW 2
demons	शैतान/भूत	SW 2
descendant	सन्तान	JE 3

desert	मरुभूमि	JO 3
destroy	नास गर्नु	JW 7
disappeared	अलप हुनुभयो	JW 1
dish	थाल	JO 5
dove	दुक्कुर	JO 4
dragged	घिस्याए	JW 7
draw	खिच्नु	SW 2
dream	सपना	JE 3
dreamt	सपना देखे	JE 6
drink☞	पीउनु	JW 9
drink✳	मद्य	JO 1
drive drive out-	निकाल्नु-	JW 6
driven driven out-	लखेटिए	JW 6
drunk	मातिइएका	JW 2
E		
earned	कमाउँथी	JW12
ears	कानहरु	JW 7
east	पूर्व	JE 6
educated	शिक्षित	JW 5
Egypt	मिश्र	JE 6
Elizabeth	एलीशिवा	JE 1
else	अन्य	JW 5
Emmanuel	परमेश्वर हामीहरूसंग	JE 3
Emperor	सम्राट	JW13
end	अन्त्य	JW 3
engaged	मगनी भएको	JE 3
engagement	मगनी	JE 3
enter	प्रवेश गर्नु	SW 2

escape	भागनु	JW 9
eternity	अनन्तकाल	SW 1
even	पनि	JW 3
evening	बेलुका	JW 1
everywhere	जताततै	JW10
evil spirits	दुष्टआत्माहरु	JW 6
ev'ry	हरेक(every)	SW 3
ev'rybody	हरेकव्यक्ति(everybody)	SW 3
ev'rywhere	जताततै (everywhere)	SW 3
existed	हुनुहुन्थ्यो(अस्तित्वमा)	JO 4
extol	जोरदार तारिफ गर्नु	SW 3
F		
face	अनुहार	JW 7
faithful	विश्वासयोग्य	JW10
family	परिवार	JW12
far	टाढा	JW 2
Felix	फेलिक्स	JW13
fell	ढल्यो	JW 9
Festus	फेस्टस	JW13
few a few-	केही	JW 1
fields	चउर	JE 5
fighting	संघर्ष गर्दैरहेको	JW 6
find	भुट्टाउनु	JW 6
finished had finished-	सकेका थिए-	JW 6
fire	आगो	JO 3
firm	स्थिर	SW 2
fisher	जालहारी	JW 3
flashed	चम्कियो	JW 9

flat fell flat-	सोतर सोतर भयो-	SW 2
flee	भागनु	SW 2
flocks	बगालहरु	SW 3
floods	बाढी	SW 2
flow	बहनु	SW 2
followed	पछ्यायो	JW 4
followers	अनुयायीहरु	JW 9
following	पछ्याउँदै	JW12
foolish	मूर्ख	SW 2
fortunes	भाग्य	JW12
front	सामुन्ने	JW12
G		
Gabriel	गब्रिएल	JO 1
Galilee	गालील	JE 1
gate	गेट	JW 4
gathered	भेला भए	JW11
gathering	भेला हुँदै	SW 2
Gentiles	गैरयहूदी	JW 9
gifts	उपहारहरु	JE 6
girl	केटी	JE 1
gladness	प्रसन्नता	SW 3
glorious	महिमित	SW 3
glowing	उज्ज्वल	SW 2
gods	देवताहरु	JW11
going	जाँदै	JW 4
Good News	सुसमाचर	JW 6
grace	अनुग्रह	SW 1
gracious	कृपालु	SW 1

great	ठूलो	JW 7
greater	अझ महान	JO 3
greeted	अभिवादन गरिन्	JE 2
greeting	अभिवादन	JE 2
grew	बढे	JO 3
group	भूण्ड / समूह	JW 7
guards	पहरेदारहरु	JW 6
H		
hail (OE)	अभिनन्दन गर्नु / स्वागत गर्नु	SW 1
hair	रौं	JO 3
half	आधा	JO 5
handed handed over-	- सुम्पिए	JW13
handiwork	हातको सृष्टि / काम	SW 2
haven't	... एका छैनौं	JW 1
having	लिदै	JW 1
health	स्वस्थ्य	SW 2
hearing	सुन्न	JW10
heavenly	स्वर्गीय	SW 2
heav'n	स्वर्ग (heaven)	SW 3
Herod	हेरोद	JE 6
Herodias	हेरोदेश	JO 5
higher	उच्च	SW 2
hill country	पहाडी गाउँ	JE 2
himself	ऊ आफै	JW 4
holy	पवित्र	JO 5
honey	मह	JO 3
hosanna	होसन्ना(जयध्वनि)	SW 1
however	तैपनि	JW 1

humble	दीन(नम्र)	JE 2
I		
immediately	तुरुन्तै	JW 1
important	महत्वपूर्ण	JW 8
inn	पौवा(पाटी)	JE 4
instead	बरु	JW 9
Isaiah	यशैया	JO 3
island	टापु	JW10
Israel	इजरायल	JW 6
J		
Jerusalem	यरुशलेम	JW 1
Jewish	यहूदीजाति	JW 1
Jews	यहूदीहरु	JW 7
John	यूहन्ना	JW 4
joined	सामेल भए	JW 7
Joseph	योसेफ	JE 3
Judea	यहूदा (देशको नाम)	JE 2
jumped	उफ्रियो	JW 4
jumping	उफ्रदै	JW 4
just*	भखरै	JW 2
K		
keep keep on-	- जारी राख्नु	JW 4
kept kept on-	राखे जारी राखे-	JW 7

kindness	दया	SW 3
King Agrippa	राजा अग्रीपा	JW13
kingdom	अधिराज्य	JO 5
knee	घुँडा	SW 2
knelt knelt down-	- घुडा टेके	JW 6
knocking	ढकढकाएको	JW 1
known	परिचित	JW 7
L		
laid	राखे	SW 3
Lamb of God	परमेश्वरको थुमा	JO 4
lame	लङ्गडो	JW 4
languages	विभिन्न भाषाहरु	JW 2
later	पछि	JW 1
Law	कानून/नियम	JW 7
lay	राख्नु	SW 1
leaders	अगुवाहरु	JW 1
leads	शुरुहुन्छ	JW 8
learn	सिक्नु	SW 3
learnt *	सिकेका	JW 2
leave *	छोडी दिनु	JW 6
leaving	छोड्दै	JW10
led	बाटो लगाए	JW 9
led *	विताए	JO 3
left	छाडेको	JW 2
less	कम	JO 4
lest	नत्र	SW 3
letting	अनुमति दिएको	JW 6

lies	भुट	JW 7
listening	सुन्दै	JW 4
little	सानू/मसिना	SW 2
lives *	जीवनहरु	SW 1
living	बसोबास गर्ने	JW 6
living *	जीवित	SW 1
locked	बन्द	JW 1
locusts	सलहरु	JO 3
long ago	धेरै पहिले	JO 2
lords	प्रभुहरु	SW 1
lot a lot of-	- धेरै/प्रशस्त	JW12
loud	चर्को	JW 2
loudly	चर्कोसंग	JW 2
lowly	नम्र/विनयी	SW 3
Lydia	लिडिया	JW12
lying	सुताईराखेको	JE 5
Lystra	लिस्त्रा	JW11
M		
manger	डुँड	JE 4
married to get married-	- विवाह गर्नु	JE 3
Mary	मरियम	JE 1
master	मालिक	SW 1
meal	खाना	JW 1
means	अर्थहुन्छ/बुझाउँछ	JE 3
members	सदस्यहरु	JW 7
Messiah	मसिहा	JW 1
met	भेट गर्थे	JW 2

* learned

mid-night	मध्यरात	JW12
mighty	शक्तिशाली	SW 2
millions	लाखौं	JW13
miracles	आश्चर्यकर्महरू	JW 3
months	महिनाहरू	JE 1
morn (OE)	विहान	SW 3
Moses	मोसा	JW 7
mould	गाल्नु/ढाल्नु	SW 1
mountain-side	डाँडातिर	JW 2
myself	स्वयम्	JW13
Most High God	सर्वोच्च परमेश्वर	JW12
N		
nailing	काँटी ठोकेर	JW 6
nature	प्रकृति	SW 3
Nazareth	नासरत	JE 1
neighbours	छिमेकीहरू	JO 2
next the next day-	अर्को भोलिपल्ट	JW 5
no longer	अब ... न	JW 2
none	कोहीको पनि होइन	JO 2
nonsense	बहिषात	JW 1
O		
o'clock	बजे	JW 4
o'er	को/तर्फ (over)	SW 3
off sent off-	- विदा गरे	JW10
officer	अधिकृत	JW 6

officials	अधिकारीहरू	JW 6
often	बारम्बार	JW 2
old fourty years old-	- चालीस वर्ष (उमेर)	JW 4
older	ठूलो	JO 2
once	एकपटक	JW 3
opened	खोले	JW 1
others	अरुहरू	JW 1
outside	बाहिर	JW 1
over all over-	- समस्त भरी	JW 6
own	आफ्नो	JW 4
owners	मालिकहरू	JW12
P		
performed	देखाएका	JW 5
performing	गरेको	JW 3
persecute	सताउनु	JW 8
persecuted	सताएको	JW 7
persecuting	सताउँदै	JW 9
persecution	सतावट	JW 8
Philip	फिलिप	JW 8
Philippi	फिलिप्पी	JW12
powerful	शक्तिशाली	JW 9
praising	प्रसंसा गर्दै	JW 3
prayer	प्रार्थना	JO 1
preached	प्रचार गरे (सिकाए)	JW 8
preaching	प्रचार गर्न	JW 8
precious	बहुमूल्य	SW 1
pregnant	गर्भवति	JE 1
prepare	तयार गर्नु	SW 3

priest	पूजाहारी	JO 1
Prince	राजकुमार	SW 2
prison	जेल	JW 5
prisoners	कैदीहरु	JW12
proclaimed	घोषणा गर्‍यो	SW 3
prophets	भविष्यवक्ता	JW 7
protected	सुरक्षा गरे	JO 5
punish	दण्ड दिनु	JW 5
punished	दण्डित	JW 5
punishment	दण्ड	JO 3
Q		
quickly	भट्टै	JW 1
quietly	शान्तपूर्वक	JW 4
R		
rain	वर्षा	SW 2
reading	पढेको	JW 8
ready	तयार	JW 3
real	वास्तविक	SW 3
realised*	महशुस गरे	JW 5
receive	स्वागत गर्नु	SW 3
recognised**	चिने	JW 1
Red Sea	लाल समुन्द्र	SW 3
refuse	नकार्नु	JO 5
register	दर्ता गर्नु	JE 4

reign	शासन गर्नु/राज्य गर्नु	SW 1
rejoicing	आनन्दित हुँदै	JW 6
relative	कुटुम्ब/आफन्त	JE 1
remember	याद गर	JW 1
remembered	सम्भिए	JW 5
return	फर्कनु	JW 2
right*	सोभै	JW 2
right-hand right-hand side-	दाहिने हात दाहिने हात-पट्टी	JW 7
risen	उठेको	SW 2
river-side	नदी किनार	JW12
River Jordan	यर्डन नदी	JO 3
road	बाटो/सडक	JW 8
rock	चट्टान	SW 2
roll	छल्कनु/पल्टनु	SW 1
rolled rolled back-	पल्टाउनुभयो पछाडि तर्काउनुभयो	SW 3
Roman Empire	रोमी सम्राज्य	JE 4
Rome	रोम	JW13
room	कोठा	JW 5
round turned round-	फन्को पछाडि फर्कियो	JW12
running	दौडदै/बग्दै	SW 3
rushed	खनिए	JW 7
S		
Sabbath	विश्राम दिन	JW10
Samaria	सामरिया	JW 8
sand	बालुवा	SW 2
sandals	जुत्ता/चप्पलहरु	JO 3
sang	गाए	JE 5

* realized

** recognized

Saul	शावल	JW 9
Saviour	मुक्तिदाता	JW 5
saying	भन्दै	JW 1
sending	पठाउनु भएको	SW 2
servant	सेवक	JE 1
set free	स्वतन्त्र गर्नु	JW 5
sexual relations	सम्भोग	JE 3
shall what shall we do-	...ला हामी के गरौं/गरौला	JW 5
shame	कलङ्क	JO 2
shared	बाँड्दथे	JW 3
shepherds	गोठलाहरु	JE 5
shining	चम्किलो	JW 1
ship	पानीजहाज	JW10
shirts	कमिजहरु	JO 3
shone	चम्क्यो	JE 5
shook	हल्लियो	JW12
should	पर्छ	JW12
shouted	चिच्याए	JW 7
shouting	चिच्याइरहेको	JW13
show	देखाउनु	JW 9
Silas	सिलास	JW12
silent	शान्त	SW 3
simple	साधरण	JO 3
since	देखि	JW 1
sisters	दिदीबहिनीहरु	SW 2
sitting	बसेको	JW 4
slain (OE)	मारेको	SW 3
slave girl	दासी	JW12
slowly	विस्तारै	JW 2
small	साना	SW 2

sold	बेचे	JW 3
someone	कसैले	JW 1
sometimes	कहिलेकाही	JW 3
soon	चाँडै	JW 1
speak	बोल्नु	JW 5
speaking	बोल्दै	JW 4
specially	विशेषरूपले	JE 1
spoken	बोलेका	JW13
stable	तवेला	JE 4
standing	उभिएका	JW 2
started	शुरुग्यो	JW 8
Stephen	स्तिफनस् (नाम)	JW 7
still	अभसम्म	JW 1
stoned	ढुङ्गा हाने	JW 7
stoning	ढुङ्गा हान्न	JW 7
stopped	रोके	JW 1
Straight Street	सिधा सडक(सडकको नाम)	JW 9
stream	नदी/खोला	SW 3
such	यस्ता	JW 5
suffering	कष्ट	JW13
Sunday	आइतवार	JW 1
sure	निश्चय	JO 1
surrounds	घेर्छ	SW 1
sweet	मीठो	SW 1
T		
taken	लगिने	JW 6
taking taking place-	भईरहेको	JW 6

taught	सिकाउनुभयो	JW 1
teach	सिकाउनु	JW 5
teaching	शिक्षा	JW 1
teaching	सिकाउदै	JW 6
telling	भन्दै गरेको	JW 3
Temple	मन्दिर (सुन्दर ढोका भएको यरुशलेमको विशेष मन्दिर)	JW 4
temple	मन्दिर	JW10
terrible	भयानक	JW 8
terrified	त्रसित	JE 5
thanksgiving	धन्यवादी	SW 2
that's	त्या...हो	JW 3
they're	तिनीहरु...छन्	JW 3
thine (OE)	तपाईंको	SW 1
thousand	हजार	JW 3
threatened	धम्क्याइएको	JW 6
throne	सिंहासन	SW 1
through	हुँदै	JW10
throughout	भरी / अद्योपान्त	SW 1
thy (OE)	तपाईंको	SW 2
tied	कस्यो	JW13
till	सम्म	JW 3
tiny	स-सना	SW 2
tired	थकित	JE 4
tongue	जीब्रो	SW 2
towns	शहरहरु	JW 6
travelled	पुग्यो	JW10
treasure	खजना	SW 3
treat	ब्यवहार गर्नु	JW11
tremble	काम्नु	SW 3
tricked	छकाए	JE 6

tried	कोशिस गच्यो	JW10
trouble	संकट	JW12
true	सत्य	JW 1
truly	साँच्चै	SW 1
trying	कोशिस गर्दै	JW 9
tumbling	कस्सिएर	SW 2
turn	फर्कन	JW11
turned	फर्कियो	JW 6
U		
unable	असक्षम	JW 2
understand	बुझ्नु	JW 8
unto (OE)	मा	SW 2
upon upon the rock-	माथि चट्टानमाथि	SW 2
upset	विचलित	JE 3
used to	... गर्थे	JW 8
V		
victory	विजय	SW 2
village	गाउँ	JW 1
virgin	कुमारी(कन्ये-केटी)	JE 1
vision	दर्शन	JW 9
voices	आवज	JW 1
W		
waited	पर्खिए	JW 9

walking	हिड्डै	JW 1
waves	छाल	SW 1
week		JO 2
well-educated	सुशिक्षित	JW 9
whenever	जबजब	W 13
wherever	जहाँजहाँ	JW 8
whether	...कि...	JW13
whipped be whipped-	कोर्रा लगाए कोर्रा लगाइनु	JW 6
white	सेता	JW 2
whole	पूरै	JW10
whole	पूरै	SW 1
whom	जसलाई	JW13
whose	कसको	JW 5
wide	चौडा / विशाल	SW 3
wild	जंगली	JO 3
wine	मद्य	SW 3
wise	ज्ञानी (पण्डित)	JE 6
within	भित्र	SW 2
without	बेगरै	JW 6
woke up	ब्युँभियो	JW12
womb	गर्भ	JE 2
wondered	आश्चर्यतकित भईन्	JE 1
wonders	चमत्कारहरु	JW 6

wondrous	अद्भूत	SW 2
wore	लगाए(लुगा)	JO 3
wrapped	बेरिन्	JE 4
written	लेखेका	JO 2
wrote	लेखे	JO 2
Y		
Ye (OE)	तिमीहरु	SW 1
year	वर्ष	JW10
years	वर्षहरु	JW 4
yet	र पनि	JW 3
yourself	तिमी स्यवम्	JW12
yourselves	तपाईहरु स्वयम्	JW 6
you've	तपाईले...एको	JW 3
Z		
Zecharia	जकरिया	JO1